

Ю.М. Білоконь, с.н.с.

УкрНДІ «Ресурс», м. Київ

О.В. Сторож, к.с.-г.н.

О.С. Гавриленко, к.вет.н.

Державне агентство з управління резервами України, м. Київ

В.М. Кошовий, начальник відділу

УкрНДІ «Ресурс», м. Київ

Облік матеріальних цінностей державних резервів, непридатних для використання

У статті обґрунтовано важливість питань, які стосуються реформування системи державного резерву, а також прийняття нормативно-правових актів, пов'язаних із Законом України «Про державні резерви».

Одним із нововведень зазначеного закону стало унормування процедури списання матеріальних цінностей державних резервів, відпуск яких не може бути здійснений у зв'язку з втратою ними якісних характеристик та/або із закінченням строку зберігання (терміну придатності), і які підлягають вилученню з обігу з подальшою переробкою, утилізацією чи знищенням у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Авторами встановлено, що під час застосування затвердженого порядку списання матеріальних цінностей державних резервів з подальшою їхньою переробкою, утилізацією чи знищенням можливий перебіг подій, внаслідок яких упродовж певного, а у деяких випадках досить тривалого періоду часу матеріальні цінності державних резервів, відпуск яких не може бути здійснений у зв'язку з втратою ними якісних характеристик та/або із закінченням строку зберігання (терміну придатності), будуть обліковуватися як придатні для використання за призначенням, що викривляє інформацію у звітності та, відповідно, створює ризики використання недостовірної інформації під час ухвалення та виконання управлінських рішень.

Запровадження в обліку матеріальних цінностей державних резервів поетапного списання товарів, відпуск яких неможливий через втрату якісних характеристик та/або закінчення строку зберігання (терміну придатності), передбачатиме відображення вибуття із запасів непридатних для використання матеріальних цінностей, їхній подальший облік на позабалансових рахунках і, відповідно, забезпечуватиме достовірне відображення наявності матеріальних цінностей державних резервів та їхнього руху: від списання непридатних для використання до повного завершення заходів з переробки, утилізації чи знищення.

Ключові слова: державні резерви; облік; списання; подальша переробка; утилізація; знищення матеріальних цінностей державних резервів.

Постановка проблеми. Створення та підтримання достатніх обсягів запасів матеріальних цінностей у державних резервах є запорукою спроможності держави реагувати на численні виклики, пов'язані з негативним впливом природних та техногенних катаклізмів, а також інших непередбачуваних подій, які періодично виникають у сучасному світі стосовно забезпечення життєдіяльності людей, регіонів та країн, функціонування окремих підприємств, галузей та національних економік загалом.

Наявність достовірного обліку державних резервів є важливим інформаційним джерелом для ухвалення управлінських рішень, спрямованих на запобігання або оперативне подолання негативних наслідків таких непередбачуваних подій як важливого компоненту державної безпеки.

Водночас будь-які відхилення або невідповідність обліку матеріальних цінностей державних резервів їхнім фактичним обсягам не тільки викривлюють такий облік, але й можуть загальмувати, а у деяких випадках взагалі унеможливити здійснення заходів з ліквідації непередбачуваних подій через недостатню кількість запасів, що можуть бути використані для запобігання або подолання таких подій.

Варто зазначити, що світова практика засвідчує відсутність у відкритому доступі статистичних даних стосовно наявності матеріальних цінностей державних резервів, їхнього руху та обліку через питання, які стосуються сфери національної безпеки, обмежуючись більш загальною інформацією та уникаючи будь-якої конкретики. За цих обставин у дослідженні використовувалася інформація, яка призначена для широкого оприлюднення.

Зокрема, у прийнятій Урядом «Стратегії реформування системи державного матеріального резерву на період до 2025 року» [1] зазначалося, що станом на початок 2022 року у державному резерві з понаднормативним строком зберігання обліковувалися матеріальні цінності продовольчої групи та медичного призначення, що не тільки унеможливлювало їхнє використання за основним призначенням,

але й вимагало виділення додаткового фінансування для здійснення переробки, утилізації або знищення. Відсутність законодавчо встановлених норм щодо списання матеріальних цінностей державних резервів у зв'язку із втратою ними якісних характеристик та/або із закінченням строку зберігання (терміну придатності) викривляло облік та звітність матеріальних цінностей.

Одним із завдань, спрямованих на досягнення поставлених цілей згаданої вище стратегії, для усунення існуючих проблем нормативно-правового забезпечення діяльності у сфері державного резерву та здійснення операцій з його матеріальними цінностями, було прийняття Закону України «Про державні резерви», а «достовірна звітність про наявність запасів матеріальних цінностей державного резерву, їхній рух та облік» визнана показником досягнення цілей цієї стратегії.

З огляду на те, що здійснення заходів стратегії реформування системи державного матеріального резерву передбачено на період до 2025 року, удосконалення обліку непридатних для використання матеріальних цінностей державних резервів є актуальним завданням для досягнення цілей цієї стратегії, спрямованим на забезпечення достовірності звітності про наявність матеріальних цінностей державного резерву, їхній рух та облік.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання функціонування системи державного резерву, її реформування, а також проблеми, які виникають під час накопичення та зберігання запасів матеріальних цінностей у державних резервах досліджували у своїх працях такі фахівці сфери державного управління, як С.Коваленко, В.Мельник, Б.Погрішук, О.Чечель [2–4]. Окремі питання реформування системи державного резерву, зокрема списання з подальшою переробкою, утилізацією та знищенням матеріальних цінностей державних резервів, розглядали у своїх попередніх роботах автори цієї статті [5–7]. Водночас проблеми, пов'язані із забезпеченням достовірності обліку матеріальних цінностей державних резервів під час здійснення процедури їхнього списання та подальших операцій, спрямованих на приведення до відповідності вимогам законодавства або знищення, вимагають окремого розгляду, що є свідченням актуальності теми дослідження.

Метою статті є дослідження проблем, які можуть виникати в обліку матеріальних цінностей державних резервів під час здійснення списання з подальшою переробкою, утилізацією та знищенням тих матеріальних цінностей, відпуск яких не може бути здійснений у зв'язку з втратою ними якісних характеристик та/або із закінченням строку зберігання (терміну придатності) та пошук варіантів їхнього вирішення.

Викладення основного матеріалу. Під час організації збереження матеріальних цінностей державного резерву на стан їхніх запасів негативно впливають випадки неефективного управління, що призводить до неможливості використання цих цінностей за призначенням унаслідок втрати ними якісних характеристик та/або закінчення строку зберігання (терміну придатності).

Як зазначено вище, станом на початок 2022 року у державному резерві з понаднормативним строком зберігання обліковувалися матеріальні цінності продовольчої групи (запаси м'ясних, молочних і рибних консервів, соняшникової олії, цукру) та медичного призначення.

Одним із нововведень Закону України «Про державні резерви» (далі – Закон 3310), прийнятого у серпні 2023 року, стало унормування процедури списання матеріальних цінностей з обліку у державних резервах. Так частиною першою статті 14 Закону 3310 визначено, що списанню підлягають матеріальні цінності державних резервів, відпуск яких не може бути здійснений у зв'язку з втратою ними якісних характеристик та/або із закінченням строку зберігання (терміну придатності) відповідно до законодавства, у разі якщо вони заборонені до використання та підлягають вилученню з обігу, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, з подальшою переробкою, утилізацією чи знищенням [8].

Такий порядок списання матеріальних цінностей з обліку у державних резервах з подальшою їхньою переробкою, утилізацією чи знищенням затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2025 року № 496 (далі – Порядок 496) [9].

Отже, це дослідження здійснювалося з урахуванням прийнятих нормативно-правових актів стосовно законодавчого врегулювання питання списання матеріальних цінностей з обліку у державних резервах, а також доступної інформації щодо наявності матеріальних цінностей на обліку у державному резерві, які підлягають списанню та здійсненню з ними подальших операцій, спрямованих на приведення до відповідності вимогам законодавства або знищенню.

Зокрема, як встановлено Порядком 496 термін «списання матеріальних цінностей» означає документальне оформлення факту вилучення матеріальних цінностей, відпуск яких не може бути здійснений у зв'язку з втратою ними якісних характеристик та/або із закінченням строку зберігання (терміну придатності) відповідно до законодавства, у разі коли вони заборонені до використання та підлягають вилученню з обігу, з подальшою їхньою переробкою, утилізацією чи знищенням, з обліку Державного агентства з управління резервами України або балансоутримувачів мобілізаційного резерву (далі – балансоутримувачі) [9].

Пунктом 11 Порядку 496 визначено, що після здійснення суб'єктами господарювання переробки, утилізації чи знищення матеріальних цінностей та подання такими суб'єктами господарювання

документів, які це підтверджують, балансоутримувачі списують матеріальні цінності відповідно до цього Порядку із застосуванням типових форм з обліку та списання запасів суб'єктами державного сектору, затверджених наказом Мініфіну від 13 грудня 2022 року № 431 [9].

Таким чином, Порядком 496 передбачено, що списання матеріальних цінностей державних резервів, відпуск яких не може бути здійснений у зв'язку з втратою ними якісних характеристик та/або із закінченням строку зберігання (терміну придатності), з обліку балансоутримувачів фактично буде здійснюватися не після встановлення факту і визначення їх непридатними для використання за основним призначенням, а тільки після завершення всіх заходів стосовно переробки, утилізації чи знищення.

З огляду на значний перелік цих заходів і, відповідно, тривалий час для їхньої реалізації, а саме: прийняття рішення стосовно здійснення списання з подальшою переробкою, утилізацією чи знищенням; визначення джерел фінансування; вирішення питання щодо виділення асигнувань з державного бюджету; організація та проведення процедур пошуку виконавців послуг із переробки, утилізації чи знищення; виконання цими суб'єктами господарювання відповідних послуг – можна спрогнозувати, що строк завершення всіх етапів становитиме від кількох місяців до одного року, а подекуди й довше. Таким чином, упродовж певного, а у деяких випадках досить тривалого періоду часу матеріальні цінності державних резервів, відпуск яких не може бути здійснений у зв'язку з втратою ними якісних характеристик та/або із закінченням строку зберігання (терміну придатності), будуть обліковуватися у державних резервах та можуть бути враховані під час ухвалення управлінських рішень як придатні для використання за основним призначенням, що не тільки викривляє облік і звітність, але й негативно впливає на прийняття та виконання управлінських рішень.

Варто зазначити, що статтею 8 Закону 3310 з метою обліку наявності та руху запасів державних резервів передбачено створення реєстру резервів. До користувачів цього реєстру належить досить широке коло зацікавлених уповноважених посадових осіб органів державної влади, що значно посилює ризики використання ними недостовірної інформації про наявність матеріальних цінностей державних резервів під час ухвалення та реалізації управлінських рішень.

Тобто, у разі встановлення непридатності матеріальних цінностей до використання у зв'язку з втратою ними якісних характеристик та/або із закінченням строку зберігання (терміну придатності), ці запаси упродовж деякого або навіть тривалого часу будуть обліковуватися у реєстрі резервів як «придатні» до використання за основним призначенням аж до подання виконавцями послуг із переробки, утилізації чи знищення відповідних документів стосовно завершення цих послуг, що створює ризики використання недостовірної інформації стосовно наявності та руху матеріальних цінностей державних резервів під час ухвалення управлінських рішень користувачами реєстру.

Отже, на наш погляд, норма, яка передбачена чинною редакцією Порядку 496 щодо списання матеріальних цінностей державних резервів, а саме здійснення балансоутримувачами списання матеріальних цінностей після завершення суб'єктами господарювання переробки, утилізації чи знищення матеріальних цінностей та подання ними документів, які підтверджують проведення цих операцій, створює ризики незабезпечення достовірності звітності про наявність матеріальних цінностей державних резервів під час здійснення заходів з переробки, утилізації чи знищення, що може негативно впливати на ухвалення та виконання управлінських рішень стосовно використання матеріальних цінностей державних резервів.

Одним із можливих оптимальних варіантів усунення ризиків недостовірності звітності матеріальних цінностей державних резервів є запровадження поетапного списання матеріальних цінностей державних резервів, відпуск яких не може бути здійснений у зв'язку з втратою ними якісних характеристик та/або із закінченням строку зберігання (терміну придатності).

На першому етапі списання матеріальних цінностей державних резервів, відпуск яких неможливий через втрату якісних характеристик та/або закінчення строку зберігання (терміну придатності), таке списання здійснюється за рішенням балансоутримувачів після вилучення цінностей з обігу. Одночасно вони оприбутковуються на відповідних позабалансових рахунках для подальшої реалізації з метою переробки, утилізації чи знищення. Зокрема, вартість цих матеріальних цінностей списується зі складу запасів та стосується витрат періоду, в якому прийнято відповідне рішення, наприклад, «Витрати» Дт 8125 (8212) «Інші витрати» («Витрати, пов'язані із реалізацією майна») – «Актив» Кт 1814 «Державні матеріальні резерви та запаси». Одночасно балансова вартість списаного активу зараховується на позабалансовий рахунок 074 «Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей державних цільових фондів» [10].

Тобто після встановлення факту непридатності матеріальних цінностей державних резервів для використання за призначенням через втрату ними якісних характеристик та/або із закінчення строку зберігання (терміну придатності) вони вилучаються з обліку, придатних для використання, і оприбутковуються на позабалансових рахунках до завершення всіх операцій щодо їхнього приведення відповідно до вимог чинного законодавства або знищення.

На другому етапі балансоутримувачі після здійснення суб'єктами господарювання переробки, утилізації чи знищення матеріальних цінностей та подання ними документів, що підтверджують завершення цих операцій, списують матеріальні цінності з позабалансового рахунку по кредиту рахунку 074 «Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей державних цільових фондів», а також, у разі наявності продуктів переробки, утилізації або знищення, які можуть утворитися під час здійснення цих операцій виконавцями послуг і у подальшому підлягають використанню в установленому порядку, зараховують на дебет рахунку 1825 «Активи для розподілу, передачі, продажу», з визнанням доходу періоду по кредиту рахунку 7112 «Дохід від оприбуткування активів, раніше не врахованих в балансі».

Така послідовність дій в обліку матеріальних цінностей державних резервів під час списання з подальшою переробкою, утилізацією чи знищенням товарів, відпуск яких не може бути здійснений у зв'язку з втратою ними якісних характеристик та/або із закінченням строку зберігання (терміну придатності), враховуватиме вибуття із запасів матеріальних цінностей непридатних для використання за призначенням, і, відповідно, забезпечить достовірну інформацію про наявність матеріальних цінностей державних резервів, їхній рух та облік під час здійснення заходів із списання, а також продовжуватиме їхній облік на позабалансових рахунках до завершення всіх операцій щодо приведення цих цінностей відповідно до вимог чинного законодавства або знищення.

Висновки. Отже, норма щодо списання матеріальних цінностей державних резервів, яка передбачена чинною редакцією Порядку 496, а саме здійснення балансоутримувачами списання матеріальних цінностей після завершення суб'єктами господарювання переробки, утилізації чи знищення матеріальних цінностей та подання ними документів, що підтверджують проведення цих операцій, створює ризики незабезпечення достовірності звітності про наявність матеріальних цінностей державних резервів, що може негативно впливати на ухвалення та виконання рішень стосовно їхнього використання.

Внесення змін до Порядку 496 щодо запровадження в обліку матеріальних цінностей державних резервів та їхнього поетапного списання з подальшою переробкою, утилізацією чи знищенням товарів, відпуск яких неможливий через втрату ними якісних характеристик та/або закінчення строку зберігання (терміну придатності), враховуватиме вибуття матеріальних цінностей, непридатних для використання за призначенням, продовжуватиме їхній облік на позабалансових рахунках і, відповідно, забезпечить достовірний облік державних резервів, їхній рух: від списання непридатних матеріальних цінностей до завершення всіх заходів з переробки, утилізації чи знищення.

Список використаної літератури:

1. Стратегія реформування системи державного матеріального резерву на період до 2025 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2022 року № 771-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771-2022-%D1%80#Text>.
2. Коваленко С.О. Державний матеріальний резерв України: проблеми та перспективи функціонування / С.О. Коваленко // Вісник ХНАУ. Серія : Економічні науки. – 2016. – № 1. – С. 100–108 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkhna_u_ekon_2016_1_13.
3. Мельник В.І. Організаційно-економічні засади перспективного розвитку державного резерву України / В.І. Мельник, Б.В. Погрішук // Науковий вісник Ужгородського Університету. Серія : Економіка. – 2020. – Вип. 1 (55). – С. 48–52.
4. Чечель О. Напрями удосконалення державного управління в сфері державного матеріального резерву в післявоєнний період як елемент забезпечення національної безпеки / О. Чечель. DOI: 10.51582/interconf.19-20.03.2023.071.
5. Білоконь Ю.М. Проблеми формування номенклатури та створення запасів матеріальних цінностей в умовах реформування державного матеріального резерву / Ю.М. Білоконь, О.В. Сторож // Економіка, управління та адміністрування. – 2023. – № 4 (106). – С. 86–93.
6. Списання матеріальних цінностей державних резервів з подальшою їх переробкою, утилізацією чи знищенням / Ю.М. Білоконь, О.В. Сторож, Л.М. Шевчук, В.М. Грицун // Економіка, управління та адміністрування. – 2024. – № 1 (107). – С. 118–122. DOI: 10.26642/ema-2024-2(108)-118-122.
7. Білоконь Ю.М. Окремі питання утилізації матеріальних цінностей державних резервів / Ю.М. Білоконь, О.В. Сторож, О.М. Нілов // Вісник національного університету цивільного захисту України. Серія : Державне управління. – 2025. – С. 157–164. DOI: 10.52363/2414-5866-2025-1-17.
8. Про державні резерви : Закон України від 09 серпня 2023 року № 3310 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3310-20#Text>.
9. Порядок списання матеріальних цінностей державних резервів з подальшою їх переробкою, утилізацією чи знищенням : Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2025 р. № 496 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/496-2025-%D0%BF#Text>.
10. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі : Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.2013 № 1203 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-14#Text>.

References:

1. Kabinet Ministriv Ukrainy (2022), *Stratehiia reformuvannia systemy derzhavnoho materialnoho rezervu na period do 2025 roku*, Rozporiadzhennia vid 19 serpnia 2022 roku No. 771-r, [Online], available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771-2022-%D1%80#Text>
2. Kovalenko, S.O. (2016), «Derzhavnyi materialnyi rezerv Ukrainy: problemy ta perspektyvy funktsionuvannia», *Visnyk KhNAU. Serii. Ekonomichni nauky*, No. 1, pp. 100–108, [Online], available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkhnau_ekon_2016_1_13
3. Melnyk, V.I. and Pohrishchuk, B.V. (2020), «Orhanizatsiino-ekonomichni zasady perspektyvnoho rozvytku derzhavnoho rezervu Ukrainy», *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho Universytetu. Serii. Ekonomika*, Issue 1 (55), pp. 48–52.
4. Chechel, O. (2023), «Napriamy udoskonalennia derzhavnoho upravlinnia v sferi derzhavnoho materialnoho rezervu v pisliavoiennyi period yak element zabezpechennia natsionalnoi bezpeky», doi: 10.51582/interconf.19-20.03.2023.071.
5. Bilokon, Yu.M. and Storozh, O.V. (2023), «Problemy formuvannia nomenklatury ta stvorennia zapasiv materialnykh tsinnosti v umovakh reformuvannia derzhavnoho materialnoho rezervu», *Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia*, No. 4 (106), pp. 86–93.
6. Bilokon, Yu.M., Storozh, O.V., Shevchuk, L.M. and Hrytsun, V.M. (2024), «Spysannia materialnykh tsinnosti derzhavnykh rezerviv z podalshoiu yikh pererobkoiu, utylizatsiiei chy znyshchenniam», *Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia*, No. 1 (107), pp. 118–122, doi: 10.26642/ema-2024-2(108)-118-122.
7. Bilokon, Yu.M., Storozh, O.V. and Nilov, O.M. (2025), «Okremi pytannia utylizatsii materialnykh tsinnosti derzhavnykh rezerviv», *Visnyk natsionalnoho universytetu tsyvilnoho zakhystu Ukrainy. Serii. Derzhavne upravlinnia*, pp. 157–164, doi: 10.52363/2414-5866-2025-1-17.
8. Verkhovna Rada Ukrainy (2023), *Pro derzhavni rezervy*, Zakon Ukrainy vid 09 serpnia 2023 roku No. 3310, [Online], available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3310-20#Text>
9. Kabinet Ministriv Ukrainy (2025), *Poriadok spysannia materialnykh tsinnosti derzhavnykh rezerviv z podalshoiu yikh pererobkoiu, utylizatsiiei chy znyshchenniam*, Postanova vid 29 kvitnia 2025 r. No. 496, [Online], available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/496-2025-%D0%BF#Text>
10. Ministerstvo finansiv Ukrainy (2013), *Pro zatverdzhennia Planu rakhunkiv bukhhalterskoho obliku v derzhavnomu sektori*, Nakaz vid 31.12.2013 No. 1203, [Online], available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-14#Text>

Білоконь Юрій Миколайович – старший науковий співробітник відділу дослідження якості та умов зберігання матеріальних цінностей продовольчої групи товарів Українського державного науково-дослідного інституту «Ресурс», Державного агентства України з управління резервами, «Заслужений працівник промисловості України».

<https://orcid.org/0000-0001-5503-7247>.

Наукові інтереси:

– наукові підходи й шляхи підвищення ефективності та результативності діяльності системи державного матеріального резерву.

Сторож Оксана Василівна – кандидат сільськогосподарських наук, начальник відділу державного нагляду (контролю) за дотриманням законодавства в сфері державних резервів Державного агентства з управління резервами України.

<https://orcid.org/0009-0006-2372-5436>.

Наукові інтереси:

– наукові підходи й шляхи підвищення ефективності та результативності діяльності системи державного матеріального резерву.

Гавриленко Олена Сергіївна – кандидат ветеринарних наук, начальник управління державних резервів Державного агентства з управління резервами України.

<https://orcid.org/0000-0003-2837-6950>.

Наукові інтереси:

– наукові підходи й шляхи підвищення ефективності та результативності діяльності системи державного матеріального резерву.

Кошовий Валерій Миколайович – начальник відділу дослідження якості та умов зберігання матеріальних цінностей продовольчої групи товарів Українського державного науково-дослідного інституту «Ресурс», Державного агентства України з управління резервами.

<https://orcid.org/0009-0005-8945-9209>.

Наукові інтереси:

– наукові підходи й шляхи підвищення ефективності та результативності діяльності системи державного матеріального резерву.

Bilokon Yu.M., Storozh O.V., Gavrylenko O.S., Koshevoy V.M.

Accounting for material assets of state reserves unsuitable for use

The article substantiates the importance of issues related to the reform of the state reserve system, the adoption of normative legal acts arising from the Law of Ukraine «On State Reserves».

One of the innovations of the mentioned law was the normalization of the procedure for writing off material values of state reserves, the release of which cannot be carried out due to their loss of quality characteristics and/or with the expiration of the storage period (expiry date) and which are subject to withdrawal from circulation with further processing, disposal or destruction in accordance with the procedure established by the Cabinet of Ministers of Ukraine.

The authors have established that when applying the approved procedure for writing off material assets of state reserves with their subsequent processing, disposal or destruction, a course of events is possible as a result of which, over a certain period of time, and in some cases for a fairly long period of time, material assets of state reserves, the release of which cannot be carried out due to the loss of their quality characteristics and/or the expiration of the storage period (expiration date), will be recorded as suitable for use for their intended purpose, which distorts the information in the reporting and, accordingly, creates risks of using unreliable information when making and implementing management decisions.

Introduction in the accounting of material assets of state reserves and their movement of phased write-off of goods, the release of which cannot be carried out due to the loss of their quality characteristics and/or the expiration of the storage period (expiration date) will take into account the disposal of material assets from inventories that are unsuitable for their intended use, will continue to record them on off-balance sheet accounts, and accordingly, will ensure reliable accounting of the availability of material assets in state reserves, their movement from writing off as unusable to the full completion of all recycling, disposal or destruction activities.

Keywords: state reserves; accounting; write-off; further processing; disposal; destruction of material values of state reserves.

Стаття надійшла до редакції 24.07.2025.